

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи**

СИЛАБУС

**навчальної дисципліни «Банківський менеджмент»
на 2020 - 2021 навчальний рік**

курс та семестр вивчення: **1 курс, 1 семестр**
освітня програма **«Фінанси і кредит»**

спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

ступінь вищої освіти **магістр**
бакалавр, магістр, доктор філософії

прізвище, ім'я та по-батькові НПП, який веде дану дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада **Прасолова Світлана Павлівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи**

контактний телефон, **(0532) 50-91-71**

електронна адреса (або персональний сайт) **prasolova.s.p@gmail.com**

Дні занять: *розклад навчальних занять за посиланням: <http://schedule.puet.edu.ua/>*

Консультації: <http://www.fin.puet.edu.ua/>

Сторінка дистанційного курсу: <https://el.puet.edu.ua/>.

Опис навчальної дисципліни

Мета	Формування у студентів системи знань з теорії та практики управління банківської діяльності, зокрема організації та планування банківської діяльності, управління грошовими потоками, активами й пасивами, платоспроможністю, прибутковістю і фінансовою стійкістю банку, ризиками, притаманними його діяльності на тактичному і стратегічному рівнях; формування цілісного бачення стратегії діяльності банку для забезпечення його конкурентних переваг
Тривалість	<i>5 кредитів ЄКТС / 150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)</i>
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового	Поточний контроль: усне й письмове опитування, тестування, розв'язання комплексу практичних задач і проблемних ситуацій, економічні диктанти та розв'язання

контролю	задач, виконання завдань самостійної роботи: розрахункових завдань, захисту реферативно-розрахункових робіт, виконання поточної модульної роботи (один модуль). Підсумковий контроль: екзамен,
Базові знання	Для вивчення даної дисципліни необхідні такі базові знання : особливостей діяльності як окремих банків, так і всієї банківської системи, а також мати фундаментальні знання та практичні навички з особливостей ведення банківського бізнесу як на українському, так і міжнародних ринках банківських послуг, їх проблем і сучасних тенденцій, організаційних та фінансово-економічних основ діяльності банків, зокрема, володіння методами проведення банківських операцій та надання банківських послуг, банківського аналізу та статистики, маркетингу банківської діяльності; набуття вмінь та навичок використання міжнародного досвіду фінансового моніторингу та регулювання банківської діяльності, забезпечення фінансової безпеки банківського сектору як основи його стабільності; уміти : орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють банківську діяльність; характеризувати діючі в Україні та інших країнах світу банківську систему, аналізувати основні фінансові показники діяльності банку; давати оцінку діяльності банку на основі його фінансових показників; застосовувати економічні нормативи для аналізу стану банку; розрізняти поняття «банківське регулювання», «банківський нагляд», «банківський контроль» та «банківський моніторинг»; пояснити механізм дії та основні етапи забезпечення фінансової безпеки банків.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПРО1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.</p>	<p>ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою. СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими</p>

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
	інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
<p>ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.</p>	<p>ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
<p>ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.</p> <p>ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.</p> <p>ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.</p> <p>ПР14. Вміти ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву.</p> <p>ПР15. Застосовувати лідерські компетентності для прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>	<p>ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК10. Здатність ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву.</p> <p>СК11. Здатність до прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на вирішення складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи банківського менеджменту та ризик-менеджменту у банку		
1. Сутність та особливості банківського менеджменту	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на практичному занятті 3. Розв'язання тестів за темою	Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття)
2. Організація банківської діяльності та управління банком	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на двох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних ситуаційних завдань та тестів за темою	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2.Виконання та захист індивідуального ситуаційного завдання за темою
3. Стратегічне управління та планування в банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання тестів за темою і контрольних розрахункових завдань	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахунково-аналітичного завдання за темою
4. Управління ризиками у банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на практичному занятті 3. Розв'язання тестів за темою і контрольних аналітичних завдань	3.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 4. Виконання та захист індивідуального розрахункового завдання за темою
5. Хеджування ризиків у банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на двох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних розрахункових завдань та тестів за темою 4. Виконання поточної модульної роботи (за 1 модулем)	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 2. Основні напрями фінансового менеджменту у банку		
6. Управління капіталом у банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних розрахунково-ситуаційних завдань та тестів за темою	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2.Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою
7. Управління зобов'язаннями банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних розрахунково-ситуаційних завдань та тестів за темою	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2.Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою
8. Управління активами та пасивами банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання тестів за темою і контрольних розрахунково-ситуаційних завдань	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2.Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою
9. Менеджмент кредитного портфеля банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання тестів за темою і контрольних розрахунково-ситуаційних завдань	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2.Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою
10. Менеджмент портфеля цінних паперів банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання тестів за темою і контрольних розрахунково-ситуаційних завдань	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2.Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою
11. Управління ліквідністю банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних розрахунково-ситуаційних завдань та тестів за темою 4. Виконання поточної модульної роботи (за 2 модулем)	1.Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахунково-ситуаційного завдання за темою

Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV: у редакції станом на 23.05.2020, підстава - 590-IX./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.

2. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2020. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Назва з екрана.

3. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20. 05. 1999 р. № 679-XIV зі змінами та доповненнями: станом на 23.05.2020 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. – Назва з екрана.

4. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2020р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

5. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 28.04.2020 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> – Назва з екрана.

6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами і доповненнями): станом на 01.01.2017р./ / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>. – Назва з екрана.

7. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу [Електронний ресурс]: Постанова Правління НБУ від 26.05.2015 р. № 417 (зі змінами і доповненнями): станом на 08.03.2018р./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15>. – Назва з екрана.

8. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368 зі змінами та доповненнями: станом на 29.03. 2020 р. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>. – Назва з екрану.

9. Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 30.06.2016р. №351: у ред. постанови Правління НБУ від 07.03.2020, підстава - v0024500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>. – Назва з екрана.

10. Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" [Електронний ресурс]: схвалені постановою Правління Національного банку України від 15. 03.2004 р. N 104. / Нормативні акти НБУ: [офіційний веб-сайт

НБУ]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36986>. – Назва з екрана.

11. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: зтв. постановою Правління НБУ від 02.08.2004 р. №361: у ред. постанови Правління НБУ від 21.06.2012 р. № 255. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>. – Назва з екрана.

12. Про складання та оприлюднення фінансової звітності банків України [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ від 24.10.2011 № 373 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 18.03.2020, підстава - v0027500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>. – Назва з екрана.

13. Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою SAMELS [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 08.05.2002 р. № 171 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 23.02.2005р. №60. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-02>. – Назва з екрана.

14. Про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 22.12.2017 № 141 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 20.07.2019, підстава - v0096500-19. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17>. – Назва з екрана.

15. Банківський менеджмент: питання теорії та практики [Текст] : монографія / [О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 152 с.

16. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку [Текст]: підруч. / Ж. М. Довгань. – Тернопіль: Економічна думка, 2017. – 512 с.

17. Роуз Питер С. Банковский менеджмент. Пер. С англ. со 2-го изд. / П.С. Роуз. – М.: «Дело ЛТД», 1995. – 768 с.

Додаткові джерела:

18. Коваль, Н. О. Банківський менеджмент: практикум / Н. О. Коваль, І. Ю. Спіфанова. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 85 с.

19. Криклій О. А. Управління кредитним ризиком банку [Текст] : монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2008. – 86 с.

20. Кузнецова Л.В. Організація планування фінансової діяльності банку: монографія / Л.В. Кузнецова, Ю.К. Маслов. - Одеса: Пальміра, 2006р. – 193с.

21. Лачкова В.М. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник / В.М. Лачкова, Л.І. Лачкова, І.Л. Шевчук. – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2017. – 180 с.

22. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - 3-тє вид., доповн. і переробл. - К. : КНЕУ, 2012. - 338 с.

23. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків: колектив. монографія / Л. О. Примостка, Н. С. Білань, О. О. Чуб, І. В. Краснова, О. В. Боришкевич; ред.: Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 421 с.

24. Ризик-менеджмент у банку: теорія та організація: Монографія / Укладачі О. А. Криклій, І.В.Белова, О.М.Пожар, Н.П.Верхуша. – Суми: Видавництво «Корпункт», 2014. – 147 с.

25. Роль банків у забезпеченні сталого розвитку реального сектору економіки України: монографія / За ред. В.В. Коваленко. – Одеса, ОНЕУ, 2016. – 244с.

26. Синки-мл. Джозеф Ф. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг: пер. с англ. / Джозеф Ф.Синки-мл. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.

27. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / За ред. В. В. Коваленко. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 304 с

28. Стельмах В. С. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду [Текст] / Стельмах В. С., Міщенко В. І. – К. : Національний банк України. Центр наукових досліджень. 2008. – 287 с.

29. Стратегічний менеджмент банку: Навч. посібник / С.М. Кузьменко, Ф.І. Шпиг, І.В. Волошко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 734 с.

30. Фінансовий менеджмент у банках: Навч. посібник / А.А. Мещеряков, Л.В. Лисак. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.

31. Управління банківськими ризиками: Навч. посіб./ [Л.О. Примостка, П.М. Чуб, Г.Т. Карчева та ін.; ред. Л.О. Примостки] – К.: КНЕУ, 2007. – 600 с.

32. Управління ризиками банків [Текст] : монографія у 2 томах.Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій /[А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / за ред.д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф.Т. А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – 283 с.

33. Офіційний статистичні матеріали Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.- Назва з екрана.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» передбачає:

1)виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2)здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення

занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.

Політика вивчення навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (85% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модуля відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти на сайті університету закладка «Публічна інформація» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_poryadok_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_2020.pdf).

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Банківський менеджмент» розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): Відвідування занять (0,2x5=1 бал); захист домашнього завдання (1x5 = 5 балів); обговорення матеріалу практичних занять (0,3 x5 = 1,5 балів); виконання навчальних завдань (1 x 5 = 5 балів); тестування (0,5 x 5 = 2,5 балів); поточна модульна робота (15 балів)	30
Модуль 1 (теми 6-11): Відвідування занять (0,2x6≈1 бал); захист домашнього завдання (0,7x6 ≈ 4 бали); обговорення матеріалу практичних занять (0,2 x5 ≈ 1 бал); виконання навчальних завдань (1 x 6 = 6 балів); тестування (0,5 x 6 = 3 бали); поточна модульна робота (15 балів)	30
<i>Усього поточне оцінювання</i>	<i>60</i>
Екзамен	40
Разом	100

**Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами
вивчення навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни